

“జెండా వందనం ఎల్లుండే. అన్ని రడీగున్నయా నీకు” బ్యాగును మార్చుకుంటున్నది శ్రీలత తన దోస్తు సువర్ణతోని.

“అన్ని అంటే” కాల్లు నేలకు రాసుకుంటా దుమ్ము లేపుకుంటా నడుస్తూంది సువర్ణ.

“గదే స్కూల్ డ్రెస్సు, యింకా రిబ్బండ్లు గిట్ల రడీగ జేస్తున్నవా” శ్రీలత, తను గూడా కాల్లతోని దుమ్ము లేపుకుంటా నడుస్తున్నది.

“నాకు కొత్త డ్రెస్సున్నది రడీగనే, రిబ్బండ్లు గూడ కొత్తయే ఉన్నాయి. మరి నీకో?” అడిగింది సువర్ణ శ్రీలతను.

“నాకొత్త డ్రెస్సులేదబ్బా. పాతదే, జెర కడక్ జేస్కోవాలె. సబ్బు రెండు మూడు సార్ల బెట్టి వుతుక్కొని, నీలి, గంజేసి యిస్తీరి గొట్టితే, కొత్తవాటి లెక్కనే మెరుస్తయి” శ్రీలత వూరించుకంటా సెప్పింది. యింకా, “నువ్వు కొత్తయెప్పుడు కుట్టించుకున్నవు” అని అడిగింది సువర్ణను.

“మా బావు స్కూలు దెర్చినప్పుడే మూడు జతల స్కూలు డ్రెస్సెలు కుట్టిచ్చిండు. దాంట్లె ఒక్కటే తీసిన. యింకా రెండు జతలు దాసున్న” అన్నది బింకంగా సువర్ణ. “మా అమ్మ పత్తులేరినంక కుట్టిత్తనన్నది. గప్పటిదాక గీ పాతయే యేస్కోవాలె” శ్రీలత నారాజుగ అన్నది.

శ్రీలత, సువర్ణ అతల కాన్నుంచి ఒక్క స్కూలనే సదువుకున్నారు. వొక్క వూరోల్లే. వూలై పైమరీ స్కూలైనంక పక్కూలై వున్న హైస్కూలుకు శ్రీలత వాల్ల తల్లిదండ్రులు పంపియ్యలేదు. వొక్క శ్రీలత వాల్లోల్లే కాదు వూలై ఏ ఆడపిల్లల తల్లిదండ్రులు పంపియ్యరు.

“వూలై బడికంటె, యిటు యిల్లు జూస్కుంట అటు బడికి బొయినా నడిసింది. యింట్ల కోడిపిల్లా నొకొంకా యిడ్డిపెట్టి, కుండబోడి నాగంజేసి పక్కూలైకు మొగోనోలెబొయి ఏంజదువుతదితియ్ ఎవనికన్నిస్తే ఎల్లిపోయేది” అని అనుకున్నారు. శ్రీలతకు సదువాలని వున్నా తల్లిదండ్రుల కడ్డం జెప్పలేదు.

శ్రీలత స్కూలుకు బోతలేదని తెల్చి స్కూలు టీచరు వాళ్ళింటికొచ్చి తల్లిదండ్రులతోని “నీ బిడ్డె చాన తెల్వికల్లది. గంత మంచిగ సదివే పిల్లను పొయి కుండలపాలు జేసి ఆమె బతుకు తెర్లు జెయ్యకండ్రి” అని

సెవినిల్లుగట్టుకోని పోరిండు.

అదీగాక సువర్ణతండ్రి సాలె సాంబన్న తన బిడ్డెకు శ్రీలత సోపతుంటదని యిద్దరు జతగ పోతరని శ్రీలత తండ్రి పోశాలును కూసోబెట్టుకొని “పోశన్నా! మసూరికి గా పెద్ద బడున్న సెన్నపురం ఏపాటి దూరమే! కీకెపెట్టులేదు. వూంచిన వూము ఆరకముందే పొయి రావచ్చు. నా బిడ్డె సువర్ణగూడున్నది. ఇద్దరు ఆడిపిల్లలు పొద్దుగాల సేతికందిన పంజేసుకొని మల్లా సందకాడ కండ్లముందుంటరు” అని చెప్పిండు.

“నాగూడ తోలిద్దామనే ఉన్నదే కని తొప్పలు బాగలేవని బుగులైతందే” అన్నడు పోశన్న. “యిన్నొద్దుల కాలంగాదు. లోకమోతీరు బోతాంటె మనమో తీరు బోతాంటిమి. ఏడు ముట్టెల్లకాలం గీ మట్టి బిసుక్కుంట, ఎద్దుముడ్డి బొడ్డుకుంటనే బతుకుతావే! గియన్నిడిసి పెట్టి నీ బిడ్డెను సదువుకు తోలె” అని సాంబయ్య పోశాలుకు వూరబిచుకకు దిగబోసినట్టు దిగబోసిండు.

పోశన్న బాగ ఆలోచించుకున్నడు. బిడ్డె కూలికిబోతూ మాడ్చుకున్న మొకం కన్నా, పుస్తకాల బ్యాగుతోని నవ్వుకుంట ఆడుకుంట స్కూలుకు బోయే మొకమే మంచిగుంటదనుకున్నడు.

“నివద్దేనే మన బిడ్డెలు తెల్విన బడ్డె మనమే మీసం దిప్పుతం. ఎట్లయిన మా శ్రీలతను సెన్నపురానికి సద్దుకు తోల్తయ్యే” అని సాలె సాంబయ్యకు మాటిచ్చినట్లన్నడు.

అప్పటి కాన్నుంచి శ్రీలత, సువర్ణ మంచి దోస్తులైండ్రు. స్కూలుకు కల్సిపోతరు. కల్సి ఇంటికొస్తరు.

సువర్ణ వాల్ల నాయిన సైకిలు మోటరు మీద బట్టల మూటేసుకొని ఊరూరు తిరిగి అమ్ముతడు. తల్లి వ్యవసాయం జూసుకుంటంది. యిగ శ్రీలత వాల్లకు అరెకురం సెల్కున్నది. దాంట్లె పండే గింజలు అంతం మాత్రమే. తల్లి దండ్రి యిద్దరు కూలినాలి జేస్తరు.

శ్రీలత సువర్ణకంటె మంచిగ సద్దుతది. నోట్సులు బాగ రాస్తది. హోమ్ వర్కు మస్తుగ జేస్తది నాగ లేకుంట స్కూలుకు బోతది. శ్రీలతను సార్లు బాగ మెచ్చుకుంటరు. శ్రీలత యింట్ల ఏదన్న పసుండి స్కూలుకు రాకపోతే సువర్ణ గూడ మాసుకుంటది. శ్రీలత లేకుంటె సువర్ణకు పొద్దుపొద్దు. శ్రీలతకూడా అంతే. ఎప్పుడన్నా కొట్లాడుకున్నా, మల్లా తొప్పల కల్సి మాట్లాడుకుంటరు. కల్సి ఆడకుంటరు. ఆడుకుంట యింటికొస్తరు. శ్రీలత, సువర్ణ తినేటియి దెచ్చుకొని ఒకరి కొకరు ఇచ్చుకుంటరు. సోకుల దండలు, గాజులు, బొట్టు ఒకరియి ఒకరికి బెట్టుకొని సంబుర పడ్తరు. గివన్ని బడిలో, తొప్పల్లనే జరుగుతయి. వూల్లెకు ఏందెల్వని ఎల్లిపాయల్లెక్కనే ఎవలిండ్లకు వాల్లు బోతరు.

“అయితే కొత్త బట్టలేసుకుంటలేవా” సువర్ణ మల్లా అడిగింది.

“లేదెక్కడేసుకోను” సిన్నమొకంజేసుకోని శ్రీలత అన్నది.

“నాకు రెండున్నయి గదా ఒకటేసుకో” సువర్ణ మురిపంగన్నది శ్రీలత మొకంలకు జూసుకుంట.

“అమ్మో వద్దబ్బా, మీ వోల్లకు తెలిస్తే వూకుంటరా” శ్రీలత భయంగ...“వాలకు తెల్వకుంట తీసుకొస్త” అన్నది సువర్ణ ధీమగ.

“అమ్మో! మీ అమ్మ ముందట నువ్వు నా చేయి పట్టుకుంటేనే కిందికి మీదికి సూసి మొకం వంద వంకర్లు పెట్టుకుంటది” శ్రీలత అన్నది గుర్తుజేస్తూ.

“ఒక్క రోజుకేనాయె అట్టేసుకొని యిట్టిప్పుదువు తియ్, దండలు గాజులు మార్చుకుంటలేమా గట్టేనే గియ్యి” సువర్ణ అంది, సదుమాయిస్తూ గీమాలినట్లుగ.

శ్రీలత కూడ కొత్త డ్రెస్సు ఏసుకొని ముర్చుకోవాలనే వున్నా నవ్వులు బొయి నువ్వులైతయనీ, ఎవలకన్న దెలిస్తే లేనిపోని కొట్లాటలు దంపులాటలు, ఏ కొట్టాటైనా ఆ కోపం “బడిబందువెట్లు” అనే కాడికి పోతది. ఎందుకొచ్చిన గొడువ అని భయపడ్డా, సువర్ణ కోసం సరెనని కూడబలుక్కొని ఎవరిండ్లకు వాల్లు బోయిండ్రు. తెల్లారి సువర్ణ స్కూలుకు పోతూ పుస్తకాల బ్యాగుల కొత్త డ్రెస్సు పెట్టుకొనివచ్చి శ్రీలత బ్యాగుల పెట్టుకుంట “రేపేసుకోవాలె” అన్నది.

శ్రీలత బ్యాగుల బట్టలైతే తెచ్చుకున్నది గానీ, యింట్ల తల్లిదండ్రులడిగితే ఏంజెప్పాలె, ఎట్ల జెప్పాలె వాల్లు సూత్రే “మంది సొమ్ములెందుకే” అని, యాడదిడ్డరో అని భయపడ్డది. కాని వాల్లు పొద్దుబోతుందని పొద్దుపొడవక ముందే కూల్లకు ఉరికిండ్రు. కొత్తబట్టలేసునేదానికి శ్రీలతకు యింక ఏ అడ్డం లేదనిపిచ్చి సంబరపడ్డది.

పంద్రాగస్టు పొద్దుగాల్నే శ్రీలత, సువర్ణ కొత్త యూనిఫాముల్లో స్కూలుకు బొయి జెండావందనం సంబరంల వున్నా శ్రీలతకు యింక ఏ అడ్డం లేదనిపిచ్చి సంబరపడ్డది.

పంద్రాగస్టు పొద్దుగాల్నే శ్రీలత, సువర్ణ కొత్త యూనిఫాముల్లో స్కూలుకు బొయి జెండావందనం సంబరంల వున్నా శ్రీలతకు “ఎరువు సొమ్ము పరువు సేతైతదని” లోపల గుట గుటనే వున్నది. యింటికొస్తాంటే ఒకరిద్దరు అడుగనే అడిగిండ్రు “మీ అయ్య సేతుల తూటుపైసే లేదని బట్టలు మంచిగనే పట్టించిండే పొల్ల” అని.

టీచర్లొచ్చిన చాక్లెట్లు బిస్కెట్లు దినుకుంట ఇద్దరు ఎవరిండ్లకు వాల్లు జేరుతూ, శ్రీలతతోని సువర్ణ “డ్రెస్సు వుత్తకు. ఇంటికి బోంగనే ఇడ్ని పేపర్ల జుట్టి బ్యాగుల పెట్టి రేపు పట్కరా” అన్నది.

“వుత్తద్దా!” ఆశ్చర్యంగ అన్నది శ్రీలత.

“వుతికితే కొత్త డ్రెస్సెక్కడిదని మీ యింట్లడుగుతరు మన గుట్టంత సెట్టెక్కతది” అనుకుంట బిరాన యింటికి వురికింది సువర్ణ.

తరువాత రోజు శ్రీలత కాయితల సుట్టిచ్చిన బట్టల్ని వుస్తకాల బ్యాగుల బెట్టి యింటికి వచ్చింది సువర్ణ. బిడ్డను సూడంగనే సువర్ణ తల్లి “అచ్చినవా బిడ్డ! గా దుడ్డె తాడు దెంపుకొని వురుకుతంది జెర కొట్కరాపో!” అని సువర్ణ బుజమ్మీది వుస్తకాల సంచి తీసుంటూ “దుడ్డెపాడుపడ గింత ఇంటి పట్టున వుండదాయె! ఏ తాడులుంటలేవు దీన్ని గట్టెయ్యనీకి” అని అనుకుంటా బ్యాగును యింట్ల సిలుక్కొయ్యకు తగిలిచ్చింది.

యింతల గొండ్ల బూనుక్కొచ్చి “కొవురక్కా నీ బిడ్డె అచ్చిందా?”

“ఆ అచ్చి గా దుడ్డెను గెదుముక రాసు వురికింది. దాంతో ఏంపని సెల్లే!”

“జెర పెన్నిత్తదేమోనని”

“పెన్నా! పెన్నెందుకు?”

“నా కొడుకు....గా బుచ్చిరెడ్డి కొడుకుది అడ్రసు రాసుంటడాట” అడిగింది బూమక్క.

సువర్ణ తల్లి యింట్లకు బొయి సంచల చెయి బెట్టింది. పెన్ను సేతికి దొరుకకుంటే అడ్డమున్న బట్టల సుట్టను, వుస్తకాలను బైటికి దీసి పెన్ను యెతికి బూమక్క కిచ్చింది. మల్లా వుస్తకాలు బ్యాగుల పెట్టబోతే యిచ్చుకపోయిన పేపర్ల బట్టలు కనిపిచ్చినయి. జెర మాసిపోయిన తెల్ల జాకెట్టు నీలంకలర్ లంగ కనబడంగనే “పొల్ల మాసిన బట్టలు సంచెలెందుకు పెట్టుకున్నదో” వచ్చినంక అడుగుదామని పక్కపోంటి బెట్టింది.

సువర్ణ దుడ్డెను కొట్టుకొని వచ్చినంక “బిడ్డా! నీ సంచల యిడ్సిన బట్టలెక్కడియే” అన్నది దుడ్డెను కట్టెయ్యనీకి తగులందిస్తూ, సువర్ణకు అంత అధాటుగ అడిగేసరికి ఎటు సమజుగాలే. తల్లి జూస్తదని, సూసి అడుగుతదని అనుకోలే. ఏం చెప్పాల్సో తెల్వలేదు అబద్ధం అల్లుకొనే దానిక్కూడా మొసమర్రక, వున్న సంగతి జెప్పింది

నసుగుతూ భయపడుతూ.

“నీకేంబుట్టిందే గా మాదిగోల్ల పిల్లకిచ్చి మల్లదెచ్చుడేందే, తెచ్చి పుస్తకాలల్ల వెట్టుడేందే” అనుకుంట దబదబ యింట్లకు బొయి కాగితం వున్న బట్టల్ని వాకిట్ల యిసిరేసింది కోపం పట్టలేక.

“మాదోస్తని యిచ్చినే, ఇస్తేమైతది” మెల్లెగన్నది సువర్ణ.

“దోస్తు గీస్తు అంత బలైన గీ మన వూలైగాదు. కొత్త బట్టలు పాడుజేత్తివి గదనే గీ బట్టలకగ్గివెట్టా! మల్లింట్ల కెండుకు దెచ్చినవే, అదేసుకున్నయి మల్లా నువ్వేస్కుంటావె. నీకు దెల్వకుంటె దానికన్న దెల్వదే. తొడిగిడ్సిన బట్టలు నీతోని మోసిత్తదానే” అని బిడ్డను ఎటుబడితే అటేకొట్టింది. యింకా కోపంతోని “దాని సదువు సట్టుబండలుగాను, నాలుగచ్చురాలు నేర్పుకోంగనే సిన్నంత్రం పెద్దంత్రం దెల్వకుంటెందా, కండ్లకంత కనరు పెరిగిందా, దానవ్యయ్యలు ఎక్కువోల్లు తక్కువోల్లనే బుద్దులు చెప్పుకోలేదా, యింకా యీన్నే వున్నవేమే గాసునూనెబోసి వాటికగ్గివెట్టా”...అని బిడ్డను తరిమి గోలెంకాడికి బొయి సేతులు కడుక్కున్నది ఆ బట్టలు ముట్టుకున్ననని. సువర్ణ కాయితంలకెల్లి బైటపడ్డ బట్టలు సూసుకుంట ఏడ్చుకుంట నిలబడ్డది.

“పాపం శ్రీలత భయపడిందంత జరుగనే జరిగింది. గీ దుడ్డెపెయ్య జెయ్యపట్టి రాంగనే జెప్పున బ్యాగిచ్చి వురుకుడైంది లేకుంటె యింట్లకు బోంగనే ఆ బట్టలు తీసి తెల్వనికాడ దాపెద్దును గీ దుడ్డుకునా వారేద్దు” అని తిట్టుకున్నది మనసుల. తనను తల్లి కొట్టిందానికంటే తన ప్రాణమసాంటి దోస్తును దిట్టినందుకు ఎక్కువ దుక్కమొచ్చి ఎక్కెక్కి పడేడ్చుకుంట తడకానుకొని నిలవడ్డది సువర్ణ.

“మన్నివిగావె ఆ బట్టల మీదింత గాసునూనెవోసి తలగవెట్టుమంటె మకుర నిల్చున్నట్టు నిల్చుంటి” పని పొయికాన్నించి గ్యాసునూనె సీస దెచ్చి ఆ బట్టల మీద పోసి అంటబెట్టడానికి పొయింది. ఏడ్చుకుంట నిలుచున్న సువర్ణకు సరుక్కున తలకాయల వో మెరుపు మెరిసి, సెయికి, కాలికి బుద్దిజెప్పి, చెయి ఆ విసిరేసిన బట్టలు పట్టుకోంగనే, కాళ్ళు లగాయించి శ్రీలత యింటివైపు దౌడు తీసినయి, సువర్ణ తల్లి బీరిపోయి అట్లనే నిలబడిపోయింది బిడ్డ వెనుక దౌడు తీయలేక....